

Utskottet för lärande

2022-03-14

Plats och tid Fm: Verksamhetsbesök vid Varekils skola, 2022-03-14 klockan 08:30-12:00
Em: Kommunhuset, s-rum Årholmen, 2022-03-14 klockan 13:00-16:30

Beslutande Veronica Almroth (L)
Martin Reteike (MP)
Robert Larsson (M)
Daniel Peterson (C)
Alexander Hutter (S)

Övriga deltagare Katarina Levenby, sektorchef
Marika Carlberg, sekreterare/administratör för förskola och skola
Lars Jansson, utvecklingschef
Sandra Åström, verksamhetcontroller
Michael Relfsson, ej tjänstgörande ersättare, § 12-20
Elsie-Marie Östling, ej tjänstgörande ersättare, § 12-20

Utses att justera Martin Reteike

Justeringens plats och tid Digital justering, onsdag den 16 mars klockan 15:00

Sekreterare ..... Paragraf 12-20
Marika Carlberg

Ordförande .....
Veronica Almroth

Justerare .....
Martin Reteike

BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Utskottet för lärande

Sammanträdesdatum 2022-03-14

Datum för anslags uppsättande 2022-03-17

Datum för anslags nedtagande 2022-04-08

.....
Marika Carlberg

Utskottet för lärande

2022-03-14

§ 12

KS/2022:273

Kvalitetsuppföljning av Elevhälsans medicinska insats i Orust kommun år 2021**Utskottets för lärandes beslut**

Tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska och skolpsykolog ger information om kvalitetsuppföljningen avseende elevhälsans medicinska insats i Orust kommun år 2021, utifrån olika huvudrubriker.

Organisation

Kommunstyrelsen är vårdgivare för elevhälsans medicinska insats (EMI), sektorchef för Lärande är verksamhetschef och Anita Mattsson är medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA). Under 2021 bestod verksamheten av 4,0 skolskötersketjänster, 30 % MLA och 10 % systemansvarig för dokumenthanteringssystemet Prorenata fördelade på 5 skolsköterskor. Under hösten har skolsköterskan på Ellös och Varekils skolor har varit sjukskriven under sex veckor. En skolsköterska på Henåns skola har varit sjukskriven på 25 % från terminsstart till slutet av november. Under 2021 tillsattes 10 % extra skolsköterska med anledning av de extra många vaccinationer som ingår i det nationella barnvaccinationsprogrammet under läsåret 2020/2021 samt för det extra arbete på grund av Covid-19. MLA har under året haft uppdraget som Covidsamordnare inom Sektor Lärande och det har periodvis varit mycket tidskrävande. Samtliga skolsköterskor har yrkesspecifik kompetens (legitimerad sjuksköterska med vidareutbildning inom öppen hälso- och sjukvård). Skolläkaren har sin bakgrund som barnläkare.

Det är svårt att rekrytera vikarier till EMI, inget av de bemanningsbolag man kontaktat har kunnat lösa vikariebehovet. Efter annons rekryterades en pensionerad sjuksköterska som kunde vikariera som skolsköterska. Personen har rätt behörighet men ingen erfarenhet av skolsköterskearbetet, vilket krävt mycket introduktion, handledning, stöd och hjälp från MLA och ordinarie skolsköterskor. Den vikarierande skolsköterskan har arbetat en dag i veckan vid Ellös skola och två dagar i veckan vid Henåns skola för att täcka upp för både sjukskrivning och för att avlasta skolsköterskan med uppdraget Covidsamordnare. Den extra resurs på 10 % har använts som vikarie vid Varekils skola.

Den som är medicinskt ledningsansvarig skolsköterska har rollen att bland annat ansvara för kvalitet och säkerhet inom elevhälsans medicinska insats, ansvara för att rutiner och egenkontroller upprättas och följs, ansvarig för LEX Maria anmälningar, samordnare för inköp och utbildningar samt är ansvarig för läkemedelshantering och medicinsk utrustning.

Utskottet för lärande

2022-03-14

Elevhälsan

Skolsköterskorna är en del av elevhälsoarbetet tillsammans med skolkuratorer, specialpedagoger och rektorer i de lokala elevhälsoteamen på skolorna (på högstadieskolorna medverkar även studie- och yrkesvägledaren). Man medverkar i elevhälsomöten och i elevhälsokonferenser då medicinsk kompetens behövs samt i Västbusmöten m m. Man deltar också i klasskonferenser, planering och överlämningar inför skolstart och stadiabyten.

Elevhälsan har många samarbetspartners utanför det lokala elevhälsoteamet som till exempel BVC, förskola, socialtjänst, BUP, skolpsykolog, ungdomsmottagningen, barn- och ungdomskliniken, NP-teamet, barn- och ungdomshabiliteringen, hörselvården och folkhälsostrateg.

Hälsopedagogiska uppgifter

Skolsköterskornas huvudsakliga uppdrag är att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. I det hälsofrämjande arbetet ingår hälsobesöken, där främsta syftet är att främja och stärka sunda levnadsvanor. Frågor om levnadsvanor genomsyrar arbetet; vid spontanbesök, föräldrakontakter och i kontakter med pedagoger.

Mycket arbete genomförs med barn och ungdomar med övervikt och fetma, där man ger råd om kost och fysisk aktivitet till barn/ungdomar och föräldrar. Man gör regelbundna uppföljningar av vikt, längd och BMI och ger mycket stöd och uppmuntran.

EMI är delaktiga i undervisningen i HLR (hjärt- och lungräddning), men denna undervisning har inte kunnat genomföras under året på grund av pandemin. Skolsköterskorna brukar också arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom att besöka klasser och prata om kost, sömn, fysisk aktivitet, pubertetsutveckling, sex och samlevnad samt om alkohol, narkotika och tobak. De arbetar även i samarbete med övrig elevhälsopersonal i det mobbingförebyggande arbetet, undervisning i klass kring psykiskt mående, det självmordsförebyggande arbetet och undervisningen ”Stopp min kropp” för elever i de yngre åldrarna. Det är dock bara en liten del av det arbetet som kunnat genomföras under 2021 på grund av pandemin.

Lokaler och utrustning

På Ängås skola uppfyller inte elevhälsans lokaler kraven på sekretess efter ombyggnationen. Tätningen runt dörrarna till skolsköterskemottagningen har delvis åtgärdats men fungerar fortfarande inte tillfredsställande. Det har gjorts flera förbättringar men problematiken kvarstår. Ängås skola och gymnasieskolan saknar vilrum för eleverna. På gymnasieskolan delar skolsköterska och skolkurator rum, vilket innebär en del planering. På gymnasieskolan saknas även tvättställ, kylskåp, brits osv. På övriga skolor finns ändamålsenliga lokaler och utrustning.

Vaccinationer

Vaccinationer har erbjudits eleverna enligt det nationella vaccinationsprogrammet. Verksamheten har en god vaccinationstäckning mot mässling, påssjuka, röda hund, difteri, stelkramp och kikhosta. 74 flickor i årskurs 5 av totalt 79 har tackat ja till vaccination mot HPV under 2021. 36 pojkar i årskurs 5 av totalt 40 har tackat ja till vaccination mot HPV. De som tackat nej till vaccination, har

Utskottet för lärande

2022-03-14

möjlighet att få den senare. Elever som inte följt ordinarie vaccinationsprogram erbjuds kompletterande vaccinationer. Nyanlända erbjuds kompletterande vaccinationer eller vid behov en grundvaccinering.

Samtliga skolsköterskor var under några dagar i början av året utlånade till hemsjukvården för att hjälpa till med vaccinering mot Covid-19. Under 5-6 dagar i maj och juni var samtliga skolsköterskor utlånade till Capio vårdcentral för att vaccinera mot Covid-19. Under november och december har barn i åldern 12-15 år erbjudits vaccination mot Covid-19 på skolorna. Eleverna har erbjudits två doser, cirka 2/3 av eleverna har tackat ja till vaccination, som utförts av personal från vårdcentralen. Skolsköterskorna har hanterat det organisatoriska arbetet, lämnat ut och samlat in samtycke samt hälsodeklarationer från vårdnadshavare, samt varit med vid vaccinationstillfällen och hanterat stickrädda elever. Skolsköterskorna har även haft rollen att bevaka eleverna efter vaccinationerna.

Hälsobesök

Hälsobesök har genomförts på alla skolorna enligt bland annat Skollagen och Vägledning för elevhälsan från Socialstyrelsen och Skolverket. Omfattande hälsobesök genomförs i förskoleklass, årskurs 4, årskurs 8 och årskurs 1 på gymnasiet som sedan ligger till grund för hälsosamtalet. Vid förskoleklassbesöket brukar skolsköterskorna träffa både elev och vårdnadshavare, för att tillsammans gå igenom tidigare hälsohistoria, aktuell hälsosituation, livsstil och undersöka tillväxt, rygg, syn, hörsel och övrig utveckling. På grund av pandemin kunde inte vårdnadshavare vara med vid besöken 2021, samtalen med vårdnadshavare fick istället ske via telefonkontakt.

Vid hälsobesöken i årskurs 4, årskurs 8 och gymnasiet diskuteras bland annat aktuell fysisk och psykisk hälsa, livsstilsfrågor, skolsituation och trivsel. I årskurs 8 görs även undersökningar av tillväxt, rygg, syn, utveckling och färgseende. För cirka hälften av eleverna i årskurs 8 vid Henåns skola kunde hälsobesöken inte genomföras som planerat, utan kommer istället att genomföras under vårterminen 2022. Orsaker till att hälsobesöken inte kunnat genomföras är bland annat med anledning av att eleverna haft distansundervisning, aktuell skolsköterska har varit frånvarande, rådande rekommendationer och sjukdom samt att skolsköterskorna varit utlånade för att vaccinera mot Covid-19.

Alla nyanlända erbjuds hälsobesök med tolk/telefonolk då man har en dialog om hälsohistoria, aktuell hälsosituation och undersöker tillväxt, rygg, syn och hörsel. Många av de nyanlända har stora vårdbehov och behöver remitteras till olika instanser.

Dokumentation, journalhantering och arkivering

Från och med november 2019 sker all dokumentation i journalsystemet Prorenata, som är gemensamt dokumentationssystem för hela elevhälsan. Med det gemensamma dokumentationssystemet har man fått en bättre kvalitet på dokumentationen i elevhälsoarbetet. I Prorenata finns även möjlighet till säker konversation mellan elevhälsopersonal och pedagoger. Det tidigare systemet PMO delades inte med kuratorer, specialpedagog eller rektorerna.

Utskottet för lärande

2022-03-14

I samarbete med Prorenata har det skapats, utvecklats och reviderats mallar samt skapats rutiner för dokumentation som möjliggör uthämtning av statistik m m. Det finns nu digitala enkäter som skickas ut till elever och vårdnadshavare inför hälsobesöken och vårdnadshavare kan ge samtycke till vaccination digitalt. Digitala enkäter och samtycke ger bättre patientsäkerhet, underlättar dokumentationen och är tidsbesparande. Vissa medgivande för vaccination och överföring av journal, remissbekräftelse, remissvar, journalkopior osv skannas in i journalsystemet. Alla vaccinationer rapporteras automatiskt från journalsystemet till vaccinationsregistret.

Journalhantering

I samband med att eleverna börjar i förskoleklass får skolsköterskorna en rapportering och överlämning av barnhälsovårdsjournaler från aktuell Barnvårdscentral. Vid in- och utflyttningar inhämtas och överlämnas journaler från/till berörd skola. Vid höstterminens början överlämnas skolhälsovårdsjournalerna på elever som avslutat grundskolan till respektive gymnasieskola. All överlämning och överrapportering sker med vårdnadshavares eller gymnasieelevens godkännande.

Arkivering

Originaljournaler från Barnhälsovården återlämnas till den vårdgivare som upprättat journalen när eleverna slutar årskurs 9 och kopior från Barnhälsovården gallras. När eleverna avslutar gymnasieskolan, återsänds journalerna från elevhälsans medicinska insats i pappersform till elevhälsan på Orust. Då görs en rensning innan de arkiveras i arkivskåp i kommunens centralarkiv.

E-arkivprojektet fortgår och inkluderar fler och fler av kommunens system, där Prorenata står på kö. EMI-journaler från det tidigare dokumentationssystemet PMO, som är äldre än 25 år har arkiverats. Dessa journaler var delvis digitala och delvis i pappersformat. Systemansvarig skolsköterska har under året arbetat med att säkerställa att journaluppgifter överförs på ett säkert sätt samt att arkivenheten kan få fram de olika uppgifterna i journalerna.

Avvikelse Lex Maria

Under 2021 har det inte gjorts några Lex Maria anmälningar.

Kvalitetssystem

Ett nytt ledningssystem antogs av politiken i mars 2021, som även omfattar psykologiska insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen. Rutiner och riktlinjer för arbetet inom elevhälsans medicinska insatser (EMI) finns beskrivet i metodstödet som uppdateras och revideras kontinuerligt. Man arbetar utifrån ett årshjul som också revideras kontinuerligt. Det finns rutiner för risk- och avvikelshantering och egenkontroller utförs.

Egenkontroller genomförs, bland annat:

- Regelbunden kontroll av temperatur i kylskåp.
- Läkemedelskontroll i kylskåp och medicinskåp göra två gånger per år.
- Loggkontroller görs regelbundet (fyra gånger per år, inga överträdelser har uppmärksammats under 2021).
- Kollegial journalgranskning (ett visst antal slumpvis utvalda journaler hos varje skolsköterska).

Utskottet för lärande

2022-03-14

- Remissbevakning och uppföljning av skickade remisser sker kontinuerligt i journalsystemet.
- Översyn av bemanning och resursfördelning inom elevhälsans medicinska insats sker inför varje läsår, för att säkerställa rätt bemanning på respektive skola utifrån elevunderlag.

Övrigt

Det har varit ett annorlunda år under 2021 på grund av pandemin, med mycket extra arbete för samtliga skolsköterskor. Under vårterminen studerade högstadieläverna periodvis på distans och både elever och personal har haft en högre frånvaro än vanligt på grund av rekommendationen att stanna hemma vid minsta förkylningssymptom och karantän vid hushållssmitta.

Det har funnits mycket oro bland personal i förskolan, föräldrar och elever kring Covid-19. Elevhälsan har haft många samtal där man förmedlat den information och de riktlinjer som kommit från smittskyddet och Folkhälsomyndigheten. Det har varit många frågor och det gjorts många bedömningar av elever med diffusa symptom, kring om de kunnat vara i skolan eller om de ska stannat hemma. Det har varit många bedömningar av elever av konstaterad Covid-19 smitta och deras återgång till skolan.

Skolsköterskorna har varit delaktiga i smittspårning och lämnat ut gurgeltester till elever som ingått i smittspårning vid skolorna. Skolsköterskorna vid Ängås skola har även varit delaktiga i smittspårning av personal under vårterminen.

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) har haft uppdraget som Covid-samordnare för Sektor Lärande. Covidsamordnarens roll har varit att:

- Ha överblick om det aktuella Covid-läget i kommunens skolverksamheter.
- Utgöra en rådgivande funktion och ha kunskap om Smittskydd Västra Götalands webbsida riktad mot förskola, skola och högre utbildning.
- Vara länken mellan Smittskydd och kommunen när Covid-19 situationen kräver det.
- Delta vid möten mellan Smittskydd och kommunen när Covid-19 situationen kräver det.
- Beställa provtagningskit för ”gurgeltest” från Regionservice vid behov av påfyllning av skolans depå.
- Informera vårdcentralen när smittspårning med gurgeltest görs och hur många provtagningskit för gurgeltest som delats ut.

Detta arbete har under vissa perioder under året varit mycket tidskrävande. Det har varit många frågor från förskolor och skolor att besvara, många rekommendationer från Folkhälsomyndigheten och Smittskydd att sätta sig in i – dessutom har rekommendationerna ändrats ofta vilket gjort det svårt för rektorer och övrig personal att hålla sig uppdaterade på vad som gäller. Elevhälsan upplever att pandemin orsakat en ”hälsoskuld”:

- Under pandemin har många elever haft mindre fritidsaktiviteter och mindre fysisk aktivitet, vilket för en del elever inneburit en snabb viktutveckling.
- Under året har EMI genom hälsobesöken uppmärksammat ett ökat antal elever som utvecklat psykisk ohälsa.
- Några elever ha tappat fokus på studierna och ägnat mer tid åt annat, till exempel dataspel.

Utskottet för lärande

2022-03-14

Pågående pandemi har medfört mycket oro bland skolans personal, elever och vårdnadshavare. Elevhälsan har haft många samtal med personal som varit orolig, förmedlat den information och de riktlinjer som kommit från både smittskydd och Folkhälsomyndigheten samt gjort bedömningar om elever med diffusa symptom kan vara i skolan eller ska stanna hemma. Bedömningar har även gjorts kring när elever som haft förkylningssymptom eller konstaterad Covid-19 kan återgå till skolan. I mitten av december fick medicinskt ledningsansvarig skolsköterska uppdraget att vara Covid-samordnare för kommunens förskolor och skolor.

Skolsköterskorna upplever att elever med stor frånvaro innan pandemin, haft en ökad frånvaro under pandemin.

Antalet elever i särskolan ökar i snabb takt och för detta krävs mycket resurser från skolhälsovårdens personal. För elevhälsans del är det flera delar i arbetet med särskolan som är tidskrävande: mottagandet i särskolan, egenvård och akutuplaner, elever med stora vårdbehov, föräldrastöd samt att ge eleverna kunskap om kropp, känslor, integritet och sexualitet.

Det har kommit 23 elever från andra länder till grundskolan under 2021. Eleverna har mestadels kommit från Europa, Asien och Afrika. Övervägande delen av nyanlända elever går på Henåns skola, det har kommit två nyanlända till gymnasiet. Familjer som kommer som kvotflyktingar, har stora behov av stöd från olika instanser. Nyanlända elever är ofta en tidskrävande elevgrupp under lång tid. Mycket arbete läggs på eftersökning av tidigare dokumentation från hälsobesök, hjälp med översättning av vaccinationsdokument, uppföljningar, uppvaccinering, remittering till och samarbete med olika vårdinstanser, samarbete med socialtjänst och ibland goda män och boende. I många av kontakterna behövs hjälp av tolk.

Elevhälsan ser en ökning av elever som medicinerar för neuropsykiatrisk problematik. Dessa elever behöver kontroller av puls, blodtryck, vikt och längd med vissa intervaller. Neuropsykiatriska teamet och Barnhabiliteringen önskar hjälp från elevhälsan med dessa kontroller, vilket är tidskrävande för elevhälsan men fungerar bra för elever och vårdnadshavare som inte får frånvaro från skolan eller behöver göra resor. Under 2021 gjordes cirka 277 kontroller; varje kontroll tar cirka 20 minuter, vilket innebär sammanlagt cirka 92 timmars arbetstid. Arbetsinsatsen och den tid det tar har diskuterats på nätverksmöten för MLA inom Fyrbodals kommuner upplever att det är en mycket tidskrävande arbetsuppgift som elevhälsan utför för andra sjukvårdsinrättningar. Nätverket skickade frågan vidare som ett ärende till närsjukvårdsgruppen Vårdsamverkan i Fyrbodals kommun redan 2019, men frågan lyftes aldrig i rätt form vilket innebär att arbetsuppgiften ligger kvar hos respektive kommuns elevhälsa.

Akutplaner upprättas vid behov och revideras inför varje läsårsstart och vid förändringar under läsåret. Blanketter för egenvård skrivs tillsammans med vårdnadshavare och berörd personal vid behov, samt revideras vid förändringar och personalbyte.

Utskottet för lärande

2022-03-14

Kostenheten har nu tagit över ansvaret för specialkost och EMI skriver nu endast intyg för elever med neuropsykiatriska diagnoser med behov av anpassad kost.

Elevhälsan upplever att skolan har stora svårigheter att göra anpassningar som matchar elevers komplexa behov. Dessa elever har svårigheter att följa de yttre strukturerna kring bland annat ordning, respekt och bemötande vilket gör att dessa elever är mycket krav- och relationskänsliga samt har svårt att fungera i en klass- och skolsituation. Elevhälsan upplever att det finns allt fler och allt yngre elever med denna problematik. För att möta dessa elevers behov har det krävts stora anpassningar som till exempel undervisning i mindre grupp, en-till-en undervisning, hemundervisning och delvis eller heltäckande personligt stöd. Behov finns av specialutbildad personal och en högre personaltäthet för att möta dessa barn.

Elevhälsan har mycket samarbete med både interna och externa verksamheter. Samverkan med kommunens socialtjänst har under 2021 fortsatt varit bristfällig, men har blivit något bättre. Utan fungerande stöd och insatser från socialtjänsten blir barn, familjer och skola drabbade. Under året har samverkansgrupper startat mellan förskola, grundskola, barn/elevhälsa, familjecentral, polis, räddningstjänst, BUP, socialtjänst och primärvård. Förhoppningsvis kommer dessa samverkansformer leda till ett bättre samarbete och resultera till att förebyggande och främjande insatser kan initieras.

Samarbetet med Capio vårdcentral har förbättrats under 2021. Ett samarbetsavtal har upprättats kring provtagning av elever som ska skrivas in i särskola, provtagning för elever med övervikt och fetma samt för vaccinationer mot Hepatit B för nyanlända. Det finns fortfarande brister i samarbetet kring nyanlända: vårdcentralen ska göra hälsobesök hos nyanlända där provtagning och vaccinationsplanering ingår, men det tar lång tid innan eleverna kallas till hälsobesök. Det gör att det tar långt tid innan elevhälsan får ta del av resultatet och vaccinationsplaneringen, en del vaccinationsplaneringar som inkommit har varit felaktiga och fått sändas i retur.

Det saknas logopedkompetens för elever med sen språkutveckling och/eller språkstörning. Från och med april 2019 tar Logopedmottagningen i Västra Götaland endast emot remisser på barn upp till 5 års ålder och det finns ingen logoped i kommunen. Det innebär att elever i Orust kommun som har sen språkutveckling/språkstörning som inte uppmärksammats i tidig ålder, idag inte får professionell utredning och behandling. Det handlar om elever med sen språkutveckling/språkstörning som inte uppmärksammats på BVC och elever där vårdnadshavare velat avvakta med logopedkontakt, samt elever som kommit som nyanlända. Utebliven professionell utredning och behandling påverkar dessa elevers måluppfyllelse under hela skoltiden.

På gymnasieskolan/vuxenutbildningen har slumpvisa drogtestar utförts under 2021.

Utskottet för lärande

2022-03-14

Information ges kring upprättat dokument ”Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska och psykologiska insatser (EMI/EPI) i Orust kommun” år 2021. Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet är att:

- Bedriva en god och säker vård där risker och händelser identifieras tidigt.
- Det ska inom verksamheten finnas bemanning och den kompetens som är nödvändig för att uppnå en god och säker vård.
- Det ska finnas säkra rutiner och lokala riktlinjer för arbetet, och dessa ska vara kända för all personal.
- Arbetsmiljön ska vara sådan att det finns tid för planering och kvalitetsarbete.

Dokumentet beskriver ansvaret och arbetet utifrån bland annat följande huvudrubriker:

- Ansvar för patientsäkerhetsarbetet
- Rutiner för egenkontroll samt vilka egenkontroller som genomförts under året
- Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet
- Rutiner för att identifiera risker i verksamheten
- Rutiner för händelseanalyser
- Informationssäkerhet
- Samverkan för att förebygga vårdskador
- Hälsa- och sjukvårdens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter
- Samverkan med patienter och närstående

Information ges även kring:

- Statistik kring BMI för olika årskurser år 2021
- Statistik/resultatet från genomförda hälsoenkäter i årskurs 4 och årskurs 8

Utskottet för lärande

2022-03-14

§ 13

KS/2022:249

Beslut om fördelning av tillfällig utökad förstärkning av statligt stöd till skolväsendet 2022, statsbidraget "Skolmiljarden"**Utskottets för lärandes beslut**

Föreslå Kommunstyrelsen besluta att:

1. Tilldela Sektor Lärande statsbidraget "Skolmiljarden" för förstärkningar för elever i årskurs F-9 under år 2022.
2. Vid en ökning av statsbidraget 2022, tillförs dessa Sektor Lärande och fördelas på samma sätt som dessa 1 765 036 kronor.

Sammanfattning av ärendet

För att möta den tuffa utmaningen som covid-19-pandemin medför har regeringen beslutat att förstärka det statliga stödet till skolväsendet med 1 miljard 2022. Syftet med tillskottet är att bidra till goda förutsättningar för kommunerna att kunna säkerställa att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots pandemin.

Skolorna behöver inte ansöka om pengarna utan de betalas ut till alla kommuner. Sedan är det upp till varje kommun att själv bestämma hur pengarna ska användas för att trygga barnens rätt till utbildning.

Kommunens bidrag till enskilda huvudmän ska beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten av motsvarande slag.

Orust kommuns tilldelning av "skolmiljarden" blir 1 765 036 kronor.

Statsbidraget kommer fördelas enligt nedanstående:

Orust kommun	1 503 591 kronor
Friskolor Orust	250 028 kronor
Utanför kommunen	11 417 kronor

Beräkningen har skett utifrån inskrivna elever i årskurs F-9, inte särskolan.

Bedömning och utredning

Rektorerna har i samråd med sektorchef diskuterat vilken oro som finns kring elevernas resultat utifrån att vi har haft en rådande pandemi som påverkat skolornas arbete i olika hög grad. Sektorn önskar få rikta det särskilda statsbidraget mot elever i förskoleklass- årskurs 9.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2022-03-01

Beslutet skickas till

Sektor Lärande
Ekonomienheten

Utskottet för lärande

2022-03-14

§ 14

KS/2022:85

Budgetuppföljning 2022 - Sektor Lärande

Utskottets för lärandes beslut

Tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Sektorchef och verksamhetscontroller ger information om upprättad prognos och ekonomiskt utfall avseende budget 2022, per februari månad.

Helårsprognosen för Sektor Lärande per februari månad visar på ett prognostiserat resultat med – 4,2 miljoner kronor. Bedömningen per februari är att det inte finns några betydande överskott inom gymnasieskolan/vuxenutbildningen och sektorsövergripande, verksamheter som under 2021 gjorde betydande överskott. I prognosen per februari är neddragningar inräknade där effekt väntas i augusti 2022 på grundskolorna. Underskottet beror främst av en icke budgeterad kostnad inom förskolan på 1,2 miljoner kronor som avser extrakostnader för flytt och iordningsställande av del av Ellös skola samt ökade kostnader inom grundskolan, till exempel att särskolan ökar i elevantal och kommer få högre kostnader samt svårigheter för grundskoleenheter med elevminskning att få ihop sin ekonomi. Den främsta orsaken till grundskolans prognostiserade underskott är höga kostnader för särskilt stöd. Några åtgärder som vidtas i dagsläget är bland annat ärendet till Kommunstyrelsen om att tilldela skolmiljarden till sektorn, ansökan om statsbidrag för läxhjälp har skickats till Skolverket samt att mer noga analysera orsakerna till de enskilda skolenheternas underskott och titta närmare på särskilt stöd. Vad dessa åtgärder får för effekt på resultatet, går i dagsläget inte att bedöma. I uppföljningen per april månad finns troligen beslut om Skolmiljarden, beslut om statsbidrag för läxhjälp samt att rektorerna har kommit längre i sin planering av sina organisationer inför nästa läsår. Det, tillsammans med en bättre överblick kring de ekonomiska effekterna av de extremt höga sjukskrivningarna under årets första månader med ersättning för sjuklönekostnader, gör att det finns skäl att tro att grundskolans prognos kommer att sänkas.

Resultatet per verksamhet ser ut enligt följande:

Sektor Lärande övergripande, inklusive skolskjuts

Sektor Lärande övergripande redovisar ett prognostiserat resultat med ± 0 miljoner kronor. Det finns inga kända avvikelser per februari i jämförelse med budget. Den största kostnaden under sektorsövergripande är skolskjuts. Budget för skolskjuts år 2021 var 21,7 miljoner kronor och är för år 2022 18 miljoner kronor. Prognosen är beräknad utifrån det avtal som nu är tecknat med Connect Bus och de 3,7 miljoner kronor som differensen är mellan åren och borttagna från sektorns budgetram år 2022.

Utskottet för lärande

2022-03-14

Förskola

Förskolan redovisar ett prognostiserat resultat med -1 miljon kronor. Under årets första månader har ovanligt stort antal barn på Orust kommuns förskolor varit folkbokförda i annan kommun. Detta har genererat höga intäkter för januari-februari, men köp och sälj mellan kommuner kan förändras snabbt. I nuläget bedöms dock att ökad försäljning av förskoleplatser kan bekosta 0,2 miljoner kronor den beräknade kostnaden på 1,2 miljoner kronor för ersättningslokal för Ellös förskola. Orust kommuns förskolor har nästan fullt nu under slutet av våren 2022, men 70 barn är mellan 3-5 år och inskrivna max 15 timmar per vecka, vilka förskolan får halv ersättning för. 70 barn är betydligt fler än vad det brukar vara, vilket beror på antalet barn som föddes 2021 och att många inskrivna förskolebarn har fått småsyskon. Det är många inskrivna barn men många av dem ger inte full ersättning, så antalet barn per pedagog är kännbart hög. Särskilt stöd till enskilda barn är också något som påverkar de kommunala förskolornas ekonomi. Nivån pendlar ganska mycket mellan åren, men i dagsläget är det på en hög nivå. Ett positivt beslut gällande statsbidrag till förskolan 2022 gör att Orust kommun nu förstärker förskolorna med några barnskötare.

Grundskola, inklusive grundsärskola

Grundskolan, inklusive grundsärskolan, redovisar ett prognostiserat resultat med - 3,2 miljoner kronor. De fyra kommunala grundskolorna inklusive sarskolan avslutade bokslutet 2021 med i stort sett ± 0 resultat. Budgetutökning har skett till sarskolan med 1 miljon kronor i budget 2022. Demografiskt är det en liten nedgång totalt i elevantal F-9, vilket gör att grundskolans ram har minskats med cirka 0,6 miljoner kronor. Förändringarna ekonomiskt mellan 2021 och 2022 är att betrakta som ganska små och kan inte förklara varför ett nollresultat i december 2021 ger 3,7 miljon kronor högre kostnad ett år senare. Rektorerens främsta förklaring till sina underskott är att de har elever som har ett så stort behov av stödinsatser att man har behövt förstärka med personal. Statsbidragsnivån till grundskolan bedöms vara ganska likvärdig, även om delar av Orust kommuns del av statsbidraget likvärdig skola fördelas på lite annorlunda sätt mellan enheterna 2022. Åtgärder vidtas med målet att grundskolan ska kunna presentera en lägre negativ prognos per april månad. Budget i balans bedöms mycket svårt att nå då det är svårt att göra så stora förändringar under pågående termin. För budget i balans krävs då mycket stora neddragningar under höstterminen.

Gymnasieskola/Vuxenutbildning

Gymnasiet och vuxenutbildningen redovisar ett prognostiserat resultat med $\pm$ kronor. Verksamheten hade ett betydande överskott i bokslutet för 2021, cirka + 3,9 miljoner kronor. Viss budgetneddragning har gjorts i budget 2022 för att bekosta ökade kostnader inom andra delar av sektorn, till exempel effekten av Västtrafiks zonförändring som genererade lägre busskortskostnader för gymnasiet. En budgetökning har gjorts till gymnasiet utifrån demografisk ökning i åldersgruppen. Något som har stor påverkan på kostnaden för köp av plats i annan kommun är vilken kostnadsökning som sker mellan åren per köpt plats. Vid granskning av kostnadsökningen per plats mellan 2021 och 2022 för de utförare som Orust kommun köper flest platser av, så ses stora skillnader. Sammantaget beräknas i prognosen en kostnadsökning per köpt plats med 2,8 %. Detta ställs i relation till den priskompensation som gavs i budget 2022 med 1,7 %. Med en budgetnivå på 53 miljoner kronor för köp av plats av gymnasieplatser ger 1,1 % för låg priskompensation ganska stor differens i kronor. Bedömningen per februari är trots detta att det finns goda möjligheter till ± 0

Utskottet för lärande

2022-03-14

kronor för gymnasiet. Statsbidraget ”Regional yrkesvux” var en betydande del av överskottet 2021 och där är det för tidigt att göra någon bedömning för 2022 och utifrån det man känner till nu så är prognosen ± 0 för vuxenutbildning.

Kulturskola

Kulturskolan redovisar ett prognostiserat resultat med ± 0 kronor.

Utskottet för lärande

2022-03-14

§ 15

KS/2021:1599

Budgetförutsättningar 2023 med plan för 2024-2025 - Sektor Lärande**Utskottets för lärandes beslut**

Tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Dialog kring Sektor Lärandes förutsättningar utifrån budgetramar de kommande åren. Sektorchef informerar om några områden som kommer kräva budgetresurser inom Sektor Lärande de kommande åren:

- Kostnader för fortsatt ökat elevantal inom grundsärskolan och gymnasiesärskolan.
- Kostnader för ökat antal elever som har behov av insatser i form av särskilt stöd.
- Kostnader för fler barn inskrivna i förskolan.
- Behovet av kompetens av ytterligare uppdrag inom sektorn, till exempel barn- och ungdomssamordnare i arbetet med att samordna arbetet kring barn och unga samt logoped.
- Behovet av mindre barngrupper i förskolan och kostnaden för detta.
- Skolororganisation för elever med stora behov av särskilt stöd.

Utskottet för lärande

2022-03-14

§ 16

KS/2022:451

Skolornas arbete med högpresterande och särskilt begåvade elever**Utskottets för lärandes beslut**

Tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Sektorchef ger information om hur skolorna arbetar med de elever som bedöms vara högpresterande eller särskilt begåvade elever. I forskningen skiljer man mellan högpresterande elever och särskilt begåvade elever. Den största skillnaden är att elever som är särskilt begåvade drivs av sin egen lust att lära. Särskilt begåvade elever är oftast inte lika intresserade av att studera för att få ett högt betyg. Istället motiveras de av komplexa problem. Högpresterande elever har däremot en stark vilja att visa att de kan komma långt. För dem är betyg ofta en drivkraft liksom att komma vidare i boken eller göra klart uppgifter snabbt. Särskild begåvning kan finnas inom olika områden som hantverk, idrott, ledarskap, matematik, naturvetenskap eller språk.

Kännetecknen på högpresterande och särbegåvade/särskilt begåvade barn kan till exempel vara:

<u>Högpresterande barn/intellektuella drag</u>	<u>Särbegåvade/särskilt begåvade barn/personlighetsdrag</u>
Kan/vet svaret	Ställer frågor
Är intresserad	Är synnerligen nyfiken
Har bra/goda idéer	Har oväntade nästan konstiga idéer
Besvarar frågor	Diskuterar frågor i detalj och utvecklar
Lär sig snabbt	Kan oftast redan
Förstår begreppen	Drar slutsatser av sin förståelse
Är mottaglig	Är intensiv
Tekniker	Uppfinnare
Tycker om skolan	Tycker om att lära
Är ofta nöjd med vad de lärt sig	Är snarare mycket mer självkritiska

Det finns särbegåvade/särskilt begåvade elever som är högpresterande och som passar in i båda kolumnerna, samtidigt som det antagligen finns högpresterande elever som har drag som liknar de som finns i listan för särbegåvade/särskilt begåvade.

I skolan finns många högpresterande elever, vilka är lättare att identifiera och ha fler möjligheter att anpassa utbildningen för. Särbegåvade/särskilt begåvade elever finns det inte lika många av; de är svårare att identifiera och anpassa utbildningen för. Enligt Skolverkets definition är det ungefär 5 % i varje årskull som är särbegåvade/särskilt begåvade, vilket innebär cirka 1-2 särskilt begåvade elever i varje klass. Ofta kan dessa elever ha det jobbigt i skolan: om de inte blir stimulerande och utmanade, kan de istället uppfattas som stökiga elever.

Några tecken på särbegåvade/särskilt begåvade elever kan vara att eleven verkar uttråkad och rastlös, ha svårt att arbeta med lätta arbetsuppgifter, dagdrömmer eftersom den egna tankevärlden kan ha större utmaningar än skolarbetet, sysslar med annat än den borde göra i skolan men klarar sig ändå,

Utskottet för lärande

2022-03-14

presterar under genomsnitt i klassen på grund av dålig motivation och att eleven undviker nya aktiviteter (är ofta perfektionist och tycker det obehagligt att vara nybörjare inom ett område).

Mycket av skolans resurser går till elever med behov av särskilt stöd och till elever som riskerar att inte nå målen.

Utskottet för lärande

2022-03-14

§ 17

KS/2021:1212

Återkoppling: Verksamhetsbesöket vid Varekils skola**Utskottets för lärandes beslut**

Tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Sektorchef och deltagande politiker ger återkoppling från verksamhetsbesöket vid Varekils skola.

Det gavs en mycket samstämmig bild om Varekils skola av både rektor och båda intervjugrupper. Det råder ett gott klimat samt stor trivsel och trygghet vid skolan. Verksamheten Oasen uppskattas, vilken möjliggör undervisning i små grupper eller enskilt.

Varekils skola är en relativt liten skola, men har vuxit i elevantal de senaste åren. Det finns en komplexitet att bemanna organisationen vid ett lågt elevantal, då alla funktioner behöver finnas oavsett antal elever. Skolan har hög behörighet och legitimerad personal. Det är en stabil skola med liten personalomsättning.

Några framtida utmaningar och förbättringsområden som nämns under intervjuerna med de olika intervjugrupperna är bland annat trångboddheten och möjligheten att skapa grupprum/grupperingar då behov uppstår, nyrekrytering av personal (vissa uppdrag inom skolan är på deltid och delas med andra enheter samt att personalen på skolan behöver ha viljan att göra andra arbetsuppgifter än ordinarie uppdrag), tillgång till vikarier samt personal- och lokalresurser för arbetet med barn som har behov av särskilt stöd och särbegåvade barn. Eleverna lyfte önskemålet om bord och bänkar på skolgården och skolmat som passar dem bättre.

Några positiva saker som nämns under intervjugrupperna är bland annat att skolan är en liten skola med stor flexibilitet (en liten skola är samtidigt en utmaning), att alla känner alla, kompetenta och engagerade/hjälpsamma kollegor, ett mycket bra samarbete med skolbibliotekarie som möjliggör en ökad måluppfyllelse av elevernas resultat, mycket bra elevhälsa och en fantastisk rektor som har ett elevnära ledarskap. Eleverna nämnde en bra skolgård, närheter till hav och natur, närheten till fotbollsplan och bra lärare som några positiva saker med Varekils skola.

Utskottet för lärande

2022-03-14

§ 18

KS/2022:8

Sektorns information 2022 (Lärande)**Utskottets för lärandes beslut**

Tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Sektorchef ger information om aktuella ärenden:

Henåns skola

Det finns en problematik med ett tiotal elever i årskurs 7, som agerar gränsöverskridande. Det handlar bland annat om mobbing, skadegörelse på privat fastighet och ett beteende som inte accepteras. Åtgärder har vidtagits, bland annat genom polisanmälningar och ett brev från rektor med vädjan till vårdnadshavare om att finnas på plats i skolan. Skolan har tät kontakt med polisen, en bra respons och dialog med vårdnadshavare samt enskilda samtal med både berörda elever och vårdnadshavare. Socialtjänsten är inkopplad.

Nattvandring

Det har funnits svårigheter att organisera nattvandring på Orust. Intresse finns, dock bygger nattvandring bland annat på personlig lämplighet. Personal på fritidsgårdarna är behjälpliga men är för få i antal för att räcka till.

Flyktingar från Ukraina

I nuläget har Migrationsverket bett kommunen att ta fram förslag på kommunala boendeplatser som Migrationsverket kan använda akut i väntan på upphandling av egna boendeanläggningar. Kommunen har gjort en inventering och har redovisat de boendeplatser som är tillgängliga här i dagsläget till Migrationsverket. Om dessa kommer att användas eller inte vet vi inte just nu, det kan snabbt förändras. Kommunen har fått indikation på att Migrationsverket i nuläget mest är intresserade av boendeplatser närmare större orter än Orust. Kommunen arbetar även med frågan hur man ska organisera sig om flyktingar kommer till oss.

Rektor förskola Ellös och Tvet

Sektorn kommer inom kort att påbörja arbetet med rekrytering av ny rektor för Ellös och Tvets förskolor, med anledning av nuvarande rektors pensionsavgång.

Ledningssituationen inom sektorn

Rektor för Ängås 7-9 skola har börjat arbeta 50 % efter en tids sjukskrivning. Rektor för Ellös F-6 skola är fortsatt sjukskriven.

Skolskjutsorganisationen

Den 10 mars tog Kommunfullmäktige beslut i ärendet om nya regler för skolskjuts från och med läsåret 2022/2023. Nu startar arbetet med alla praktiska detaljer.

Utskottet för lärande

2022-03-14

Ny administrativ lärplattform

Arbetet med införandet av det nya administrativa systemet Schoolsoft pågår, riktade utbildningar har påbörjats.

Central bemanningsenhet

Arbetet med ett eventuellt införande har påbörjats i form av två dagar med workshops för respektive sektor, bland annat med en inventering av vad som fungerar bra idag och bör behållas samt vad som kan utvecklas och förändras för en framtida central bemanningsenhet.

Utskottet för lärande

2022-03-14

§ 19

KS/2022:9

Politikens information 2022 (Lärande)

Utskottets för lärandes beslut

Ärendet utgår med anledning av att det inte finns någon information att delge.

Utskottet för lärande

2022-03-14

§ 20

LVS/2022:1

Information: Rapportering av anmälan till huvudman enligt 6 kap § 10 Skollagen (2022)**Utskottets för lärandes beslut**

1. Tacka för informationen och lägga den till handlingarna.
2. Överlämna informationen till Kommunstyrelsen för kännedom.

Sammanfattning av ärendet

Enligt skrivning i nya Skollagen, ska rektor informera huvudmannen om kränkande behandling av elever. Utifrån detta har rutin och blankett tagits fram av Sektor Lärande. Informationen ska inte göras på individuell nivå utan i form av mängdredovisning och utifrån professionell bedömning av anmälningarna som lämnas in.

Sektorchef ger information och redovisning av inkomna rapporter och utredningar (2022) gällande diskriminering/kränkande behandling. Totalt har det inkommit 20 rapporter: 6 rapporter avser Henåns skola och 14 rapporter avser Ängås skola.